

393L0109

30.12.93

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 329/34

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 6 päivänä joulukuuta 1993,

niille unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, mutta eivät ole sen kansalaisia, Euroopan parlamentin vaaleissa kuuluvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä

(93/109/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 8 b artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽¹⁾,

sekä katsoo, että

sopimus Euroopan unionista muodostaa uuden vaiheen Euroopan kansojen yhä läheisemmäksi liitoksi tapahtuvan jatkuvan yhdistymisen prosessissa; sopimuksen tarkoituksena on erityisesti järjestää johdonmukaisesti ja yhteisvastuullisesti jäsenvaltioiden kansojen väliset suhteet ja yksi sen perustavoitteista on kehittää jäsenvaltioidensa kansalaisten oikeuksien ja etujen suojaa ottamalla käyttöön unionin kansalaisuus,

tässä tarkoituksessa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen II osastossa olevissa määräyksissä Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta Euroopan yhteisön perustamiseksi otetaan käyttöön kaikille jäsenvaltioiden kansalaisille kuuluva unionin kansalaisuus, jonka yhteydessä nämä saavat joukon oikeuksia,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 8 b artiklan 2 kohdan mukainen äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa asuinvaltiossa on yhtäläisen kohtelun periaatteen soveltamista valtion omien kansalaisten ja muiden kesken ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 8 a artiklassa tarkoitettua vapaata liikkumista ja oleskelua koskevan oikeuden johdonmukainen seuraus,

EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 2 kohdassa säädetään ainoastaan mahdollisuudesta käyttää äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta perustamissopimuksen 138 artiklan 3 kohtaa, jossa määrätään yhdenmukaisen vaalimenettelyn käyttöön ottamisesta kaikissa jäsenvaltioissa; siinä pyritään ennen kaikkea poistamaan kansallisuutta koskeva vaatimus, joka tällä herkellä on useimmissa jäsenvaltioissa näiden oikeuksien harjoittamisen edellytys,

⁽¹⁾ EYVL N:o C 329, 6.12.1993

EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 2 kohdan soveltaminen ei edellytä jäsenvaltioiden vaalijärjestelmien yhdenmukaistamista; lisäksi ottaen huomioon EY:n perustamissopimuksen 3 b artiklan kolmannessa kohdassa määrätty suhteellisuusperiaate yhteisön lainsäädännössä ei pidä säätää enemmästä, kuin on tarpeen EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tavoitteen saavuttamiseksi,

EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 2 kohdan tavoitteena on, että kaikki unionin kansalaiset voisivat käyttää Euroopan parlamentin vaaleissa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta samoin edellytyksin riippumatta siitä, ovatko he asuinvaltion kansalaisia tai ei; tämän vuoksi on erityisesti asumisen kestoa ja sen todistamista koskevien, muihin kuin asuinvaltioiden kansalaiseen sovellettavien edellytysten oltava samat kuin kyseisen valtion kansalaiseen mahdollisesti sovellettavat edellytykset,

EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 2 kohdassa säädetään äänioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta Euroopan parlamentin vaaleissa asuinvaltiossa korvaamatta sillä kuitenkin äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta siinä jäsenvaltiossa, jonka kansalainen yhteisön kansalainen on; on tärkeää kunnioittaa unionin kansalaisten vapautta valita se jäsenvaltio, jossa he haluavat osallistua yhteisön vaaleihin valvoen samalla, ettei tätä vapautta väärinkäytetä äänestämällä tai asettumalla ehdokkaaksi useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa,

kaikki poikkeukset tässä direktiivissä annettuihin yleisiin sääntöihin on EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 2 kohdan mukaisesti perusteltava jäsenvaltion erityisillä ongelmilla, ja kaikkia poikkeussäännöksiä on poikkeusluonteensa vuoksi tarkasteltava uudelleen,

tällaisia erityisiä ongelmia voi ilmetä erityisesti sellaisessa jäsenvaltiossa, jossa ilman kyseisen valtion kansalaisuutta asuvien äänestysikäisten unionin kansalaisten osuus on keskimääräistä merkittävästi suurempi; jos tällaisten kansalaisten osuus on 20 prosenttia koko äänestäjäkunnasta, asumisen kestoon perustuvat poikkeussäännökset ovat oikeutettuja,

unionin kansalaisuuden tarkoitus on liittää unionin kansalaiset tiiviimmin vastaanottajavaltioonsa; tässä yhteydessä on perustamissopimuksen laatijoiden pyrkimysten mukaista välttää kahtiajakoa jäsenvaltion kansalaisista muodostuneiden ehdokasluetteloiden ja muista kuin kansalaisista muodostuneiden ehdokasluetteloiden kesken,

kahtiajaon vaara koskee erityisesti sellaista jäsenvaltiota, jossa ilman kyseisen valtion kansalaisuutta asuvien äänestysikäisten unionin kansalaisten osuus on enemmän kuin 20 prosenttia kaikista valtiossa asuvista äänestysikäisistä unionin kansalaisista; tämän vuoksi tämän jäsenvaltion olisi kyettävä antamaan erityisiä määräyksiä ehdokasluetteloiden kokoonpanosta EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklaa noudattaen, ja

olisi otettava huomioon, että tietyissä jäsenvaltioissa on siellä asuvilla muiden jäsenvaltioiden kansalaisilla äänioikeus kansallisen kansanedustuslaitoksen vaaleissa, ja tämän vuoksi tietyt tämän direktiivin säännöksiä ei tarvitse soveltaa niihin,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt, joiden mukaan unionin kansalaiset, jotka asuvat jäsenvaltiossa mutta eivät ole sen kansalaisia, voivat käyttää äänioikeuttaan ja vaalikelpoisuuttaan Euroopan parlamentin vaaleissa kyseisessä maassa.

2. Tämän direktiivin säännökset eivät vaikuta jäsenvaltioiden antamiin säännöksiin sellaisten tämän valtion kansalaisten äänioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta, jotka asuvat kyseisen valtion vaalialueen ulkopuolella.

2 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ”Euroopan parlamentin vaaleilla” edustajien valitsemista Euroopan parlamenttiin yleisillä, välittömällä vaaleilla 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen mukaisesti⁽¹⁾;

2) ”vaalialueella” jäsenvaltion aluetta, jossa tämän jäsenvaltion kansa valitsee edustajat Euroopan parlamenttiin edellä mainitun säädöksen ja kyseisen jäsenvaltion vaalilainsäädännön mukaisesti;

- 3) ”asuinvaltiolla” jäsenvaltiota, jossa unionin kansalainen asuu mutta jonka kansalainen hän ei ole;
- 4) ”kotivaltiolla” jäsenvaltiota, jonka kansalainen unionin kansalainen on;
- 5) ”EU-valitsijalla” kaikkia unionin kansalaisia, joilla on äänioikeus Euroopan parlamentin vaaleissa asuinvaltiossa tämän direktiivin mukaisesti;
- 6) ”EU-vaalikelpoisella” kaikkia unionin kansalaisia, jotka ovat vaalikelpoisia Euroopan parlamentin vaaleissa asuinvaltiossa tämän direktiivin mukaisesti;
- 7) ”vaaliluettelolla” kaikkien niiden valitsijoiden luetteloa, joilla on toimivaltaisen viranomaisen asuinvaltion vaalilain mukaisesti vahvistama ja ajantasaistama äänioikeus tietyssä vaalipiirissä tai paikallisessa yhteisössä, tai väestöluetteloa, jos siinä on maininta äänioikeudesta;
- 8) ”määräpäivällä” päivää tai päiviä, joina unionin kansalaisten on täytettävä äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta varten vaaditut edellytykset asuinvaltion lain mukaisesti;
- 9) ”muodollisella ilmoituksella” asianomaisen tekemää ilmoitusta, jossa olevista virheellisyyksistä voidaan rangaista voimassa olevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

3 artikla

Kaikilla, jotka määräpäivänä

- a) ovat unionin kansalaisia EY:n perustamissopimuksen 8 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisesti ja jotka
- b) eivät ole asuinvaltion kansalaisia, mutta täyttävät muuten asuinvaltion laissa säädetyt kyseisen valtion kansalaisten äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevat edellytykset,

on äänioikeus ja vaalikelpoisuus asuinvaltiossa Euroopan parlamentin vaalien aikana, jolleivät he ole 6 tai 7 artiklan mukaan menettäneet näitä oikeuksia.

Jos asuinvaltion kansalaisilta edellytetään vaalikelpoisuutta varten, että he ovat olleet kyseisen valtion kansalaisia tietyn vähimmäisajan, pidetään tätä edellytystä täytettynä unionin kansalaisten osalta, kun he ovat olleet jonkun jäsenvaltion kansalaisia samanpituisen ajan.

4 artikla

1. EU-valitsija käyttää äänioikeuttaan joko asuinvaltiossa tai kotivaltiossa. Kukaan ei voi äänestää useammin kuin kerran samoissa vaaleissa.

2. Kukaan ei voi olla ehdokkaana useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa samoissa vaaleissa.

⁽¹⁾ EYVL N:o L 278, 8.10.1976, s. 5

5 artikla

Jos asuinvaltioiden kansalaisilta edellytetään äänioikeutta tai vaalikelpoisuutta varten, että he ovat asuneet vaalialueella tietyn vähimmäisajan, tätä edellytystä pidetään EU-valitsijoiden ja -vaalikelpoisten osalta täytettynä, kun he ovat asuneet vastaavan ajan muissa jäsenvaltioissa. Mitä tässä säädetään, ei rajoita tiettyssä vaalipiirissä tai paikallisessa yhteisössä asumisen kestoa koskevia erityisiä vaatimuksia.

6 artikla

1. Unionin kansalainen, joka asuu jäsenvaltiossa, mutta ei ole sen kansalainen ja joka yksittäistä siviili- tai rikosasiaa koskevan päätöksen vuoksi on menettänyt vaalikelpoisuutensa joko asuinvaltionsa tai kotivaltionsa lain nojalla, ei saa käyttää tätä oikeutta asuinvaltiossa Euroopan parlamentin vaalien aikana.

2. Unionin kansalaisen ehdokkuus Euroopan parlamentin vaaleissa asuinvaltiossa julistetaan hylätyksi, jollei hän voi esittää 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua todistusta.

7 artikla

1. Asuinvaltio voi varmistua siitä, että unionin kansalainen, joka on ilmaissut halunsa käyttää tässä valtiossa äänioikeuttaan, ei ole menettänyt tätä oikeutta kotivaltiossa yksittäistä siviili- tai rikosasiaa koskevan päätöksen vuoksi.

2. Tämän artiklan 1 kohdan täytäntöönpanemiseksi asuinvaltio voi antaa kotivaltiolle tiedoksi 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen. Samaa tarkoitusta varten tarpeelliset ja tavallisesti käytettävissä olevat tiedot toimitetaan kotivaltiosta asianmukaisella tavalla ja asianmukaisen määräajan kuluessa; nämä tiedot voivat koskea ainoastaan tämän artiklan täytäntöönpanoa varten ehdottoman tarpeellisia seikkoja ja niitä saadaan käyttää ainoastaan tähän tarkoitukseen. Jos toimitetut tiedot kumoavat ilmoituksen sisällön, asuinvaltion on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen estämiseksi, että asianomainen käyttää äänioikeuttaan.

3. Lisäksi kotivaltio voi asianmukaisella tavalla ja asianmukaisen määräajan kuluessa toimittaa asuinvaltiolle kaikki tämän artiklan täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot.

8 artikla

1. EU-valitsija voi käyttää äänioikeuttaan asuinvaltiossa, jos hän on ilmaissut haluavansa sitä.

2. Jos äänestäminen on asuinvaltiossa pakollista, tätä velvoitetta sovelletaan EU-valitsijoihin, jotka ovat ilmaisseet haluavansa äänestää siellä.

II LUKU

ÄÄNIOIKEUDEN JA VAALIKELPOISUUDEN KÄYTTÄMINEN

9 artikla

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen mahdollistamiseksi, että EU-valitsija, joka on ilmaissut haluavansa sitä, voidaan merkitä vaaliluetteloon hyvissä ajoin ennen äänestystä.

2. Tullakseen merkityksi vaaliluetteloon EU-valitsijan on esitettävä samat asiakirjat kuin kansallisen valitsijan. Lisäksi hänen on esitettävä muodollinen ilmoitus, jossa ilmoitetaan:

- a) hänen kansallisuutensa ja osoitteensa asuinvaltion vaalialueella,
- b) minkä vaalipiirin tai äänestysalueen vaaliluetteloon hänet on mahdollisesti viimeksi merkitty,

ja

- c) että asianomainen käyttää äänioikeuttaan ainoastaan asuinvaltiossa.

3. Lisäksi asuinvaltio voi vaatia, että EU-valitsija:

- a) ilmoittaa 2 kohdassa tarkoitetussa ilmoituksessaan, että hän ei ole menettänyt äänioikeuttaan kotivaltiossa;
- b) esittää voimassaolevan henkilöllisyystodistuksen;
- c) ilmoittaa päivän, josta lähtien hän on asunut kyseisessä tai jossakin muussa jäsenvaltiossa.

4. Vaaliluetteloon merkityt EU-valitsijat pysyvät siihen merkittyinä samoin edellytyksin kuin kansalliset valitsijat, kunnes he pyytävät, että heidät poistetaan siitä tai kunnes heidät poistetaan siitä ilman eri toimenpiteitä, koska he eivät enää täytä äänioikeuden käyttämiseen vaadittuja edellytyksiä.

10 artikla

1. Ehdokkaaksi asettumistaan koskevan ilmoituksen jättämisen yhteydessä yhteisön vaalikelpoisen on esitettävä samat asiakirjat kuin kansallisen ehdokkaan. Lisäksi hänen on esitettävä muodollinen ilmoitus, jossa ilmoitetaan:

- a) hänen kansallisuutensa ja osoitteensa asuinvaltion vaalialueella;

b) että hän ei ole samanaikaisesti jossakin toisessa jäsenvaltiossa ehdokkaana Euroopan parlamentin vaaleissa;

c) minkä vaalipiirin tai äänestysalueen vaaliluetteloon hänet on mahdollisesti viimeksi merkitty.

2. EU-vaalikelpoisen on myös esitettävä ehdokkaaksi asettumistaan koskevan ilmoituksen jättämisen yhteydessä kotivaltion toimivaltaisten hallinnollisten viranomaisten antama todistus siitä, että hän ei ole menettänyt vaalikelpoisuuttaan tässä jäsenvaltiossa tai että näillä viranomaisilla ei ole tietoa kyseisen oikeuden menettämisestä.

3. Lisäksi asuinvaltio voi vaatia EU-vaalikelpoista esittämään voimassaolevan henkilöllisyystodistuksen; se voi myös vaatia tätä ilmoittamaan päivän, josta lähtien hän on ollut jonkun jäsenvaltion kansalainen.

11 artikla

1. Asuinvaltio ilmoittaa asianomaiselle, mihin ratkaisuun hänen vaaliluetteloon merkitsemistä tai ehdokkaaksi asettumista koskevan hakemuksensa osalta on päädytty.

2. Jos asianomaista ei hyväksytä merkittäväksi vaaliluetteloon tai hänen ehdokkuutensa hylätään, hän voi käyttää niitä valitusmenettelyjä, jotka asuinvaltion lainsäädännössä vastaavissa tapauksissa on valitsijoilla ja vaalikelpoisilla, jotka ovat jäsenvaltion kansalaisia.

12 artikla

Jäsenvaltio ilmoittaa hyvissä ajoin ja asianmukaisella tavalla EU-valitsijoille ja EU-vaalikelpoisille kyseisessä jäsenvaltiossa voimassaolevat äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden käyttöä koskevat vaatimukset ja yksityiskohdalliset säännöt.

13 artikla

Jäsenvaltiot vaihtavat keskenään 4 artiklan täytäntöönpanoa varten tarvittavat tiedot. Tätä varten asuinvaltio toimittaa 9 ja 10 artiklassa tarkoitettujen muodollisten ilmoituksen perusteella ennen jokaista äänestystä kotivaltiolle asianmukaisen ajan kuluessa jälkimmäisen jäsenvaltion vaaliluetteloihin merkittyjä tai ehdokkaaksi asettuneita kansalaisia koskevat tiedot. Kotivaltio toteuttaa kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti asianmukaiset toimenpiteet sen välttämiseksi, että sen kansalaiset äänestävät tai asettuvat ehdokkaaksi useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa.

III LUKU

POIKKEUS- JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

14 artikla

1. Jos 1 päivänä tammikuuta 1993 jossakin jäsenvaltiossa niiden unionin äänestysikäisten kansalaisten osuus, jotka asuvat tässä jäsenvaltiossa mutta eivät ole sen kansalaisia, on enemmän kuin 20 prosenttia kaikista tässä jäsenvaltiossa asuvista äänestysikäisistä unionin kansalaisista, tämä jäsenvaltio voi 3, 9 ja 10 artiklasta poiketen rajata:

a) äänioikeuden EU-valitsijoille, jotka ovat asuneet tässä jäsenvaltiossa määrätyn vähimmäisajan, joka on enintään viisi vuotta;

b) vaalikelpoisuuden EU-vaalikelpoisille, jotka ovat asuneet tässä jäsenvaltiossa määrätyn vähimmäisajan, joka on enintään kymmenen vuotta.

Nämä säännökset eivät vaikuta jäsenvaltion ehdokaslistojen koostumusta koskeviin toimenpiteisiin, jotka koskevat erityisesti unionin muiden kuin jäsenvaltion kansalaisten listoilleottamisen helpottamista.

Kuitenkaan niitä EU-valitsijoita ja EU-vaalikelpoisia, joilla joko kotivaltionsa ulkopuolella asumisen tai sen keston vuoksi ei ole kotivaltiossaan äänioikeutta tai vaalikelpoisuutta, eivät koske ensimmäisessä alakohdassa mainitut asumisaikaa koskevat ehdot.

2. Jos 1 päivänä helmikuuta 1994 jonkun jäsenvaltion laissa säädetään, että jonkun toisen jäsenvaltion tässä jäsenvaltiossa asuvilla kansalaisilla on äänioikeus tämän jäsenvaltion kansallisen kansanedustuslaitoksen vaaleissa ja että heidät voidaan tätä varten merkitä tämän jäsenvaltion vaaliluetteloihin täsmälleen samoin edellytyksin kuin kansalliset valitsijat, ensimmäinen jäsenvaltio voi tästä direktiivistä poiketen olla soveltamatta direktiivin 6–13 artiklaa kansalaisiinsa.

3. Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle 31 päivään joulukuuta 1997 mennessä ja sen jälkeen 18 kuukautta ennen jokaista Euroopan parlamentin vaalia kertomuksen, jossa se tarkistaa asianomaisille jäsenvaltioille EY:n perustamissopimuksen 8 b artiklan 2 kohdan mukaisesti myönnetyn poikkeuksen perusteena olevien seikkojen pysyvyyden ja ehdottaa tarvittaessa asianmukaisten mukautusten toteuttamista.

Poikkeussäännöksiä 1 kohdan mukaisesti soveltavien jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki tarvittavat taustatiedot.

15 artikla

Euroopan parlamentin neljänsiin välittömiin vaaleihin sovelletaan seuraavia erityissäännöksiä:

- a) niiden unionin kansalaisten, joilla 15 päivänä helmikuuta 1994 on jo äänioikeus asuinvaltiossa ja jotka on merkitty asuinvaltion vaaliluetteloon, ei tarvitse täyttää 9 artiklassa säädettyjä muodollisuuksia;
- b) niiden jäsenvaltioiden, joissa vaaliluettelot on vahvistettu ennen 15 päivää helmikuuta 1994, on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen mahdollistamiseksi, että ne yhteisön valitsijat, jotka haluavat käyttää siellä äänioikeuttaan, voivat kirjoittautua vaaliluetteloihin hyvissä ajoin ennen äänestyspäivää;
- c) ne jäsenvaltiot, jotka eivät laadi erityistä vaaliluetteloa, mutta ilmoittavat äänioikeuden väestöluettelossa ja joissa äänestäminen ei ole pakollista, voivat soveltaa tätä järjestelmää myös tässä luettelossa oleviin EU-valitsijoihin, jotka eivät ole ilmaisseet haluaan käyttää äänioikeuttaan kotivaltiossa sen jälkeen, kun heille on henkilökohtaisesti ilmoitettu heidän oikeuksistaan. Heidän on toimitettava kotivaltiolle asiakirja, josta ilmenee näiden valitsijoiden ilmaisema aikomus äänestää asuinvaltiossa;
- d) ne jäsenvaltiot, joissa puolueiden ja poliittisten ryhmien ehdokkaiden sisäisestä nimeämismenettelystä säädetään laissa, voivat säätää, että tämän lain mukaisesti ennen 1 päivää helmikuuta 1994 aloitetut menettelyt ja tässä yhteydessä tehdyt päätökset pysyvät voimassa.

IV LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

16 artikla

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ennen 31 päivää joulukuuta 1995 kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta Euroopan parlamentin vaalien

aikana kesäkuussa 1994. Kyseisen kertomuksen perusteella neuvosto voi komission ehdotuksen ta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan antaa yksimielisesti säännöksiä tämän direktiivin muuttamisesta.

17 artikla

Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 1 päivänä helmikuuta 1994. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä viittaus tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

18 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

19 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 6 päivänä joulukuuta 1993.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

W. CLAES